

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA 30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN. OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X. BROJ 51. Šibenik, 14. prosinca 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK BR. 11. RUKOMSI SE NE VRAĆAJU. BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Besramnica

Nebo, crna kao noć, visi nam nad glavom i ono mjesto da se vedri postaje sve tmastije i zlokobnije.

Došla je zima, a sa zimom osjeća se sve veća bijeda i preplašenost među narodima. Jer, uza sve dosadašnje tuge i nevolje, šeće se zemljom strahovita, krvoločna zvijer, kojoj je ime: Rat.

Ustreptalo nam je srce, kad su ono nedavno tri velesile odlučile pograbiti za oružje, da se kolju do uništenja, a bez prave, sigurne koristi. Ali zadnjih dana i to nam blijeđi pred očima. Svu našu nutrinu, sve naše čovječanske osjećaje uzbudio je napadaj strašnoga sovjetskog kolosa na mali finski narod.

Finska je u ratu s komunističkom Rusijom! Malena Finska, koja ne broji niti puna četiri milijuna stanovnika, i prostrana, ogromna Rusija, u kojoj dnevno diše 180 milijuna ljudskih pluća!

Tu nećemo govoriti o uzrocima toga sukoba i o njegovim posljedicama, koje se već predviđaju. O tome neka govore političke novine. Mi ćemo povodom toga naglasiti samo jedno. —

Sjećamo li se, s kojim načelima je komunizam zasjec na prijestolje ruskih careva? Znamo li, što je on sve do danas vikao i galamio sa svih svojih govornica i tribina!

— Sloboda svim narodima! Smrt imperijalizmu! Vječni mir na svijetu!

To su načela i poklici internacionalnoga komunizma, koji su se najglasnije širili sa prostranih ruskih ravniča i stepa. Širili su se u parlamentima, na narodnim skupštinama, preko radija i novina. — Komunisti i nisu znali što drugo govoriti osim o slobodi, o miru i nezasićenom svjetskom imperijalizmu, koji će samo oni moći uništiti.

Pronicavi su i dosad znali, da su to bile samo puste fraze, bez sadržaja i iskrenosti. Znali su prave namjere crvene internacionale, pa su se uvijek kiselo smijali, kad su kakvoga Lenjina, Staljina, Litvinova, Molotova ili Verošilova čuli govoriti o slobodi, pravdi i miru, tim blistavim idealima svih pokoljenja čovječanskoga roda.

Ali sada je krinka zbačena! I najkraćkovidniji sad jasno može vidjeti pravo obličje sovjetsko-ruske stinje. I najzatučaniji je sad spoznao da je ruski bezbožni komunizam strašniji i opasniji imperijalizam od svih drugih svjetskih imperijalizama.

Prva enciklika Sv. Oca Pape Pija XII. „Summi Pontificatus“

(Nastavak 6.)

OHOLE OBMANE

Istina je, da se tokom vremena i radi bitnih promjena okolnosti, koje nisu bile predviđene, — a možda i nisu mogle biti predviđene — u času sklapanja ugovora, time taj ugovor ili neke njegove odredbe mogu postati nepravednim ili neostvarivim ili previše teškim za jednu od ugovornih strana. Jasno je, da bi se u tome slučaju morala na vrijeme povesti lojalna rasprava o modifikacijama ili nadomještanju ugovora drugim. Ali znači uništiti svako međusobno povjerenje među državama, ako netko smatra, da su ugovori načelno kratkotrajni i sebi šutke pripisuje vlast da ih jednostrano poništi čim mu više ne idu u prilog. Na taj način bi bio porušen prirodni poredak i bili bi među narodima i državama iskopani nezajzivi ponori otuđenja.

Danas, časna braćo, svi s užasom gledaju ponor do kojega su dovele zablude, koje smo karakterizirali, kao i njihove praktične posljedice. Pale su ohole iluzije o neograničenom napretku i ako se tkogod još nije probudio prodrmat će ga tragična današnjica po riječima prorokovim: »Poslušajte gluhi, progledajte slijepi«. (Iz. 42, 18). Ono što je na oko izgledalo kao red nije bilo nego navala nereda, isprevrtnje norma moralnoga života koje su bile odvojene od veličanstva božanskoga zakona, što je iskvarilo sva područja ljudske djelatnosti. Ali pustimo prošlost i okrenimo se prema budućnosti, koja će prema obećanjima mogućnika ovooga svijeta, kad prestanu sadašnji krvavi sukobi, donijeti novo uređenje zasnovano na pravедnosti i blagostanju. Hoće li ta budućnost biti uistinu različita? Nadasve, hoće li biti bolja? Hoće li mirovni ugovori, hoće li novi međunarodni poredak na koncu ovoga rata biti zadahnuti pravédošću i pravičnošću prema svima, onim duhom, koji oslobađa i umiruje, ili će to biti žalosno opefovanje starih i nedavnih zabluda? Iskustvo pokazuje, da je isprazno nadati se odlučnoj promjeni isključivo od ratnog sukoba. Čas pobjede je vrijeme vanjskoga triumpfa za onu stranu koja ju uspije izvojevati. Ali u isto vrijeme je to čas napasti, u kojemu se anđeo pravde bori s demonom nasilja. Srce pobjednika lako otvrdne. Umjerenost je dalekovidna mudrost, koja može izgledati kao slabost. Uzavrelost strasti puka, koje su zaoštrene podnesenim žrtvama i pažnjom rata često zamračuje pogled i samim odgovornim te čini, da ne slušaju glas opomene čovječnosti i pravičnosti, koji biva prigušen ili ugašen od nečovječnosti. **Jao pobjednicima!** Odluke i zaključci rođeni u takvim prilikama bili bi u opasnosti da ne budu nego nepravda pod plaštem pravde.

PREPORODNE SILE

Ne, časna braćo, spas narodima ne dolazi od vanjskih sredstava, od mača, koji može nametnuti uvjete mira, ali ne stvara mir. Snage koje će obnoviti lice zemlje moraju doći iznutra, od duha. Kad jednom prestanu gorčine i okrutne borbe sadašnjice, novi poredak u svijetu u narodnom i međunarodnom životu ne će smjeti počivati na nepouzdanom pijesku promjenljivih i efemernih norma prepuštenih samovolji egoizma kolektiva i pojedinaca. Te norme se naprotiv moraju zasnovati na nepomičnom temelju, na stijeni nesrušivog prirodnog prava i božanske objave. Tu mora čovjek zakonodavac crpsiti onaj duh ravnoteže, onaj izoštrjeni osjećaj moralne odgovornosti bez čega je lako ne vidjeti granice između dopuštene upotrebe i zloupotrebe moći. Samo će tako njegove odluke imati unutrašnju snagu, plemenito dostojanstvo i saksiju vjere i neće biti na milost i nemilost egoizma i strasti. Radi toga, ako je istina, da zla od kojih trpi današnje čovječanstvo od česti dolaze od izgubljene gospodarske ravnoteže i od borbe interesa u cilju pravédnije podjele dobara, koja je Bog dao čovjeku kao sredstva njegova opstanka i napretka; nije manje istina, da je njihov korijen dublji i više unutarnjega reda. To je u stvari povezano s onim što dodiruje vjerska i moralna uvjerenja, koja su iskvarena onako kako su se postepeno odvajali narodi od jedinstva nauke, vjere, o-

bičaja i morala, koje su nekada prevladavale zahvaljujući neumornoj i blagotvornoj djelatnosti Crkve. Ako želimo uspjeha pri ponovnom odgoju čovječanstva, tada on prije svaga mora biti duhovan i vjerski, a to znači da mora poljecati od Krista kao od svoga neophodnog izvora i biti ostvaren u pravdi i okrunjen od ljubavi.

MAJČINSKA ZADAĆA CRKVE

Bitna je i majčinska zadaća Crkve izvršiti ovo djelo obnove prilagođujući sredstva promijenjenim prilikama naših vremena i novim potrebama ljudskoga roda. Najplemenitiji i najplodniji posao u korist mira sastoji se u propovijedanju Evanđelja, što je Crkvi ostavio njezin božanski Osnivač. Evanđelje će ljudima ucijepiti istinu, pravdu i ljubav kao i nastojanje oko toga da se zapovijedi čvrsto usade u srca i savjesti. Ta misija bi radi svoje grandioznosti mogla obezhrabriti srca onih koji sačinjavaju Crkvu vojujuću. Ali rad oko širenja kraljevstva Božjega, što je svako stoljeće vršilo na različite načine, različitim sredstvima, u mnogobrojnim i teškim borbama, to je zapovijed koja obvezuje svakoga koga je milost Božja istrgnula iz ropstva Sofone i tko je po krštenju bio pozvan da bude sudionik toga kraljevstva. Pa makar pripadati tome kraljevstvu, živjeti u skladu s njegovim duhom, raditi na njegovom napretku i nastojati da njegova dobra postanu pristupačna i onom dijelu čovječanstva, koje još ne sačinjava njegov dio danas znači isto što i morati se suprotstaviti opsežnim, dubokim i minuciozno organiziranim kao nikada prije zaprekama i oporbama to nikoga ne lišava dužnosti otvorenog i hrabrog ispovijedanja vjere, nego ga naprotiv potiče da ustraje u borbi, pa i uz cijenu najvećih žrtava. Onaj koji živi od duha Kristova ne pušta da ga obore poteškoće koje mu se suprotstavljaju, nego se baš osjeća potaknutim da ga provodi svim svojim snagama i punim pouzdanjem u Boga. Takav ne izmiče tjeskobama i nuždama časa, nego se suprotstavlja poteškoćama uvijek spreman da pomaže onom ljubavlju, koja ne bježi od žrtve, koja je jača od smrti i koja se ne da ugasiti poplavom iskušenja.

S dubokom utjehom i nebeskom radošću — radi čega dnevno najdublje i najponiznije zahvaljujemo Bo-

Kad su nedavno sovjetske čete ušle u istočni dio nesretne Poljske, onda su se ispričavali: Mi tražimo samo svoje. Ukrajinci i Bjelorusi spadaju k nama, pa dođosmo po njih. — Premda su to bila kukavna ispričavanja, ipak su se, barem prividno, za neupućene mogli ispričavati.

Ali kako da se ispričavaju radi napadaja na Finsku! — Finci nisu niti izdaleka, ni po krvi ni po jeziku, ni po vjeri, srodni s Rusima. Kad bi rekli, da ih je Finska ugrožavala, onda bi to bila takva smicalica, koja bi bila dostojna samo šaljivih listova.

Nema tu nikakve isprike! Jasno je i očito samo jedno: Sovjetska Rusija je napadač! A napala je jednu od najmanjih i najsređenijih evropskih država — Finsku.

Finska je — to nam je sasvim jasno — samo jedan mali zalogaj za imperijalističku sovjetsko-rusku praždrljivost. Ona se ne misli zaustaviti kod Finske. Njezine težnje gaze preko mnogih država, preko čitave Evrope, pa i preko čitavoga svijeta.

Finska, iako malena, pokazala se da je sviješna i ponosna. Junački ustade na noge, da se odupre bezdu-

nom, nezasićenom neprijatelju. I već nekoliko se dana požrtvovno bori snagom svojih mišića, a još više snagom svoje narodne ideje, svoga djvnog ponosa, proti onima koji nemaju ni ideja, ni ponosa, ni morala.

Uzbudila se savjest svih evropskih i izvanevropskih naroda. I oni, kojima je do jučer Rusija bila ideal, pribijaju je na stup sramote. — — — — — A svakoj besramnici je suđeno da sramno u sramoti propanel!

Ig.

gu — časna braćo, gledamo u svim krajevima svijeta očite znakove duha koji se hrabro suprotstavlja golemim zadaćama sadašnjice, koji je pregnuo da plemenito i odlučno sjedini u plodnom skladu s prvom i bitnom dužnosti vlastitoga posvećenja također i apostolski rad za porast kraljevstva Božjega. Od pokreta Euharističkih Kongresa promicanih brigom punom ljubavi od Naših Predšasnika i od suradnje lajika u Katoličkoj Akciji u dubokoj svijesti o njihovoj plemenitoj misiji izviru vrela milosti i pričuvene snaga, koje bi teško mogle biti dovoljno ocijenjene u današnjim vremenima, kad su opasnosti povećane, kad su veće potrebe i kad bijesni bitka između Kršćanstva i Protu-Kršćanstva. (Nastavit će se)

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 17. XII.: Treća adventska nedjelja. — Sv. Lazar. Bio je brat dviju sv. sestara iz evanđelja, Marte i Marije. Lazar je bio u velikim prijateljskim vezama s Isusom Kristom. Isus ga je četvrti dan uskrsnuo. Poslije Kristova uzašašća na nebo bio je gorljivi širitelj sv. vjere. I radi toga bio je proganjan. U francuskom gradu Marsilji osnovao je biskupiju i tu bio prvi biskup.

Ponedjeljak, 18. XII.: Sv. Olimpijada, udovica. Bijaše veoma bogata i plemenita roda. Proživjevi u braku ni pune dvije godine, poslije smrti muža sva se posveti službi Boga. Sv. Ivan Zlatousti bio je njezin duhovni voda, savjetnik i tješitelj. Mnogo je pretrpjela, ali nikada ni za čas nije malaksala na trnovitoj stazi kreposti i svetosti. Umrle je g. 410.

Utorak, 19. XII.: Sv. Timotej, dakon. Živio je u Mauritaniji. Radi sv. vjere bio je bačen u tamnicu, a zatim na lomači spaljen.

Srijeda, 20. XII.: Kvatre. Danas je strogi post i nemrs. — Sv. Eugenij i Makarij, svećenici. Pretrpjeli su mučeničku smrt pod progonstvom Julijana Odmetnika. Naprije ih je prognao u pustinju, a zatim dao mačem sasjeci.

Četvrtak, 21. XII.: Sv. Toma, apostol. Poznat je radi svoje nevjere u Kristovo uskrsnuće. Vidjevši uskrsloga Krista pokaja se za svoju nevjeru i svom se dušom dade na propovijedanje sv. vjere. Propovijedajući sv. vjeru čak je došao i do Indije, gdje je bio kopljem proboden.

Petak, 22. XII.: Kvatre. Strogi post i nemrs. — Sv. Zenon, vojnici. Bio je toliko srčan, da se caru Dioklecijanu namijao u času, kad je prinio žrtvu boginji Cereri. Radi toga car ga dade pogubiti.

Subota, 23. XII.: Kvatre. Strogi post i nemrs. — Sv. Viktorija, djevičica i mučenica.

TREĆA NEDJELJA ADVENTA

ČITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Filipljanima (4, 4-7). — Braćo! Radujte se u Gospodinu vazda; opet velim: radujte se! Blagost vaša neka bude poznata svim ljudima, jer je Gospodin blizu. Ni za što se ne uznemirujte, nego

u svemu molitvom i prošnjom sa zahvalom očitujte svoje potrebe Bogu. I mir Božji, koji nadilazi svaki um, neka čuva srca vaša i misli vaše u Kristu Isusu, Gospodinu našem.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Ivanu (1, 19-28). — U ono vrijeme: poslaše Zidovi iz Jeruzalema svećenike i levite k Ivanu da ga zapitaju: Ko si ti? I on prizna i ne zataja i prizna: Ja nijesam Krist. I zapitaše ga: Ko si dakle? Jesi li ti Ilija? I reče: Nijesam. Jesi li prorok? I odgovori: Nijesam. Rekoše mu dakle: Ko si, da možemo odgovoriti onima koji su nas poslali? Što kažeš o sebi? Reče: Ja sam glas onoga koji viče u pustinji: Poravnajte put Gospodnji, kako reče Izaija prorok. A koji bjehu poslani, bijahu od farizeja. I upitaše ga i rekoše mu: Zašto dakle krstiš, kad nijesi Krist, ni Ilija, ni prorok? A Ivan im odvrati: Ja krstim vodom, a među vama stoji ko ga vi ne poznajete. To je onaj koji će doći za mnom, a koji bješe prije mene, kojemu ja nijesam dostojan odriješiti remen na obući njegovoj. Ovo je bilo u Betaniji preko Jordana, gdje Ivan krstavaše.

MOLITVE KRŠĆANINA

JUTARNJA MOLITVA

III.

»Prikazujem Ti sve čine ovoga dana«

Prikazati dan Bogu znači:

1. Usmjeriti svu našu djelatnost k Bogu. — Ne ja, ne moji vlastiti interesi, ne stvorenja, koja me okružuju, ne smiju biti konačna svrha mojih djelatnosti, već Bog. Ta bio si stvorila, da upoznaš, ljubiš, služiš i hvališ Boga; pa: sve ono, što radiš, mora biti podređeno ovoj tvojoj konačnoj svrsi. Služit ćeš, stvorenjima, u koliko ti ona koriste da slaviš Boga; znat ćeš se njih odreći, netom bi te priječila u postignuću ove tvoje svrhe. Prikazujući svoj dan Gospodinu, uznastojat ćeš, da svi tvoji čini budu upravljani Njemu, kao vječni hvalospjev, kako Ga neprestano hvali vasioni od Njega stvoreni svijet.

2. Sve činiti u Isusu, to jest u milosti Božjoj. Samo ako si sjedinjen s Isusom, kao loza s čokotom, možeš steći zaslugu za nebo. Po milosti posvećujućoj tvoja narav postaje dionicom božanske naravi, pak su, potom, divinizirani i svi tvoji čini, što ih izvršiš u skladu sa zakonom Božjim.

3. Sve činiti za Isusa, to jest iz ljubavi prema Njemu. Ne smiješ biti sličan slugi, koji preko volje, jer je prisiljen, plaća svoj dug svom nemilostivom i tvrdom gospodaru. Strah te ne smije tjerati, da vršiš volju Božju, već sinovska ljubav, koja mora da je pretežno obilježje svekolike tvoje pobožnosti. Pogledaj Gospu: kolike žene u Izraelu radile su iste poslove, kako ih je i Marija vršila u nazaretskoj kućici! A ipak Marijini čini bili su mnogo dragocijeniji i zaslužniji negoli čini drugih žena. Zašto to? Jer je Marija u svaki svoj čin unosila veliku i žarku ljubav. S koliko ćeš više ljubavi vršiti svoja djela, toliko će biti prijatnija očima Božjim. Sve za Te, moja neizmerna ljubavi, što god govorim, trpim i mislim!

4. Sve činiti s Isusom, to jest nadahnuti istim osjećajima, istim nakanama, koje su Srce Isusovo navodile na molitvu.

na rad, na muke i s kojima se On neprestano prikazuje i žutvuje na našim oltarima.

5. Sve činiti kao Isus, to jest sveto. Promisli: prikazanjem dana ti prikazuješ Isusu svoje čine. No hoćeš li ti moći pokloniti Bogu dar čina, izgrizenih od sebeljublja, pokvarenih od zavisti i putenosti, obavljenih loše, površno, nehajno? Nikada!

Želimo li prikazati Bogu dnevne čine, to se logično traži od nas, da ove svoje čine obavimo s najvećom revnošću i savršenošću, i tek onda ih možemo prikazati na dar Veličanstvu Božjem. A buduć će nam to često teško uspjjeti, dodajemo molitvu: Daj, da budu po Tvojoj svetoj volji i na veću slavu Tvoju! Bože, na pomoć moju nastoj, Gospodine, po hiti, da mi pomožeš!

Budeš li ovako ozbiljno i iskreno obavljac ujutro svoje prikazanje posvetit ćeš samoga sebe i svoja djela bogatit ćeš se zaslugama za nebo i nadašve dat ćeš veću slavu svome Bogu.

Djela naša, molimo Te, Gospodine, milčću svojom preteći i pomoću svojom prati, da se svaka naša molitva i rad s Tobom uvijek započne i započeta dovrši se. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za što skoriju kanonizaciju Bl. Nikole Tavilića

potrebno je:

1. Što više moliti. Neka se po svim crkvama doista svake nedjelje mole molitve za njegovu kanonizaciju, kako su to odredili svi naši biskupi. (Formulari tih molitava dobivaju se kod Odbora za Sv. Zemlju u Zagrebu.)

2. U svaku crkvu postaviti sliku ili kip Bl. Nikole Tavilića. Tim će se raširiti općenitost njegova kulta, koja će biti važan temelj za kanonizaciju. Želimo već u prvoj polovici g. 1940. dokazati Sv. Stolici tu općenitost kulta s tim, da nema nijedne hrvatske crkve bez slike ili kipa bl. Nikole Tavilića. (Slike i kipove dobavlja Odbor za Sv. Zemlju u Zagrebu.)

3. Raširiti sličice Bl. Nikole Tavilića, da tako svaki Hrvat katolik tim načinom bude potaknut na njegovo štovanje. Na sličicama su i molitve za kanonizaciju, uz koje je vezano 50 dana oprosta. (Sličice je u više vrsta u bojama izdao Odbor za Sv. Zemlju u Zagrebu po 50 para. Tko naruči 400 sličica i uplati 200 dinara, dobiva na dar veliku 70 cm visoku sliku bl. Nikole Tavilića za crkvu ili za župni ured.)

4. Prirediti svečanosti Bl. Nikole Tavilića prigodom blagoslova njegove slike, kipa, oltara, zastave i t. d. Kod takvih svečanosti neka se nosi u procesiji njegova slika ili kip, neka kuće budu okićene hrvatskim zastavama, neka bude u crkvi obavljena posveta hrvatskog naroda nebeskoj zaštiti bl. Nikole Tavilića, neka pred crkvom bude javno zborovanje s govorima o vjerskom i narodnom značenju bl. Nikole Tavilića, neka budu priredivane akademije i druge priredbe njemu u čast, neka se prikazuju glume o njegovu životu i mučeničkoj smrti, neka se pjeva-

ju pjesme njemu u čast i t. d. (Glume, deklamacije, pjesme, govori za te prigode dobivaju se kod Odbora za Sv. Zemlju.)

5. Upoznati život i značenje Bl. Nikole Tavilića. To se najbolje može po knjizi »Bl. Nikola Tavilić« od dra fra Bernardina Polonija, koju je sada izdalo Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima u Zagrebu (cijena 20 Din). Bezuvjetno je potrebno, da taj prvi opširni životopis ovog Blaženika ima svaki svećenik. Trebat će sad češće govoriti vjernicima o njemu, pa je ta knjiga jedino potanje vrela. A vlc. svećenici neka tu knjigu što toplije preporučite i drugim štovateljima ovog svetog Hrvata.

Poruke Uprave

HITNA OBAVIJEST. Sve naše povjerenike za pojedine župe toplo molimo, da nam hitno jave, koliko će primjeraka primati u novoj godini 1940. i za njih odgovarati. Zauzmite se svojski, braćo, i, po mogućnosti svakako povišite broj primjeraka. Znaajte, da o tom vašem većem ili manjem odazivu ovisi, hoće li naš »Katolik« dalje izlaziti i u godini 1940! U ovim nadasve ozbiljnim vremenima on nam je više nego ikada tako krvavo potrebit! Ne žalite stoga nikakve žrtve, i uložite sve svoje sile, da se on što više proširi po svim našim župama. Rad za dobru štampu — rad je za Božju stvar!

PODMIRITE SVOJE DUGOVE! Ova se godina već primiče kraju, a dosta je, nažalost, naših povjerenika, koji nam još nijesu poslali ni pare od početka ove godine. Ima ih čak, što je najžalosnije, koji nam još uvijek duguju veće svote i za prošle godine, 1935.—1938., i gluhi su na sve naše pozive i opomene. Ovim ih najtoplije molimo, da čim prije podmire te svoje dugove. Najbolje bi bilo, kad bi već sada svi naši povjerenici isplatili list do konca 1939. našom čekovnom uplatnicom, koju smo im u jednom od prošlih brojeva priložili. Ako je nemaju više pri ruci, broj našega čekovnog računa je 33.121, pak kod svoje pošte neka nabave čekovnu uplatnicu za 25 para, te na njoj napišu broj našega ček. računa, našu adresu: Uprava lista »Katolik«, svoju adresu, na koju primaju list, te iznos, koji šalju, i za koje razdoblje, dotično godinu šalju taj iznos.

POŠALJITE ZAOSTALU PRETPLATU! Sve naše pretplatnike lijepo molimo, da nam čim prije pošalju zaostalu pretplatu za ovu i, eventualno, prošle godine, jer smo zaista u velikoj neprilici i potrebi. Time samo vršite svoju dužnost, a našem »Katoliku« silno koristite. Ne zaboravite dakle ove svoje dužnosti! Dodajte tom prilikom još koji dinar za fond lista!

VAŽNO UPOZORENJE. Sve povjerenike, kojima je potrebno više primjeraka božićnoga broja »Katolika« za rasprodaju, molimo, neka nam to jave najkasnije do 20. prosinca t. g. To nam je veoma potrebno znati, da možemo odrediti nakladu. Božićni broj ćemo i ove godine tiskati na 8 stranica, a cijena će mu ostati ista — samo 50 para.

Podlistak

Kad si došao?

Martin bio je postolar u malom selašcu. Uz veselu pjesmu radio je čitav Božji dan, od jutra do mraka. Bio je siromašan, ali ipak uvijek vedar i dobro raspoložen, jer se zadovoljavao s ono malo, što bi zaslužio znojem svoga lica. Tko bi ga čuo pjevati, rekao bi mu: »Martine, blago tebi, kad te ne biju nikakvi jadilci! A on bi odgovarao: »Ima ih, kojima je još gore negoli meni! Da je čovjek dobre volje, dosta mu je, da ima kruha i milosti Božje!«

Martin je bio vrlo dobar, posvećivao je dan svećanici, nikad nije propuštao molitvu i bio je sretan i zadovoljan, kad mu se pružila prilika, da učini kakvo djelo milosrđa. Imao je u svom srcu živu želju: da mu je vidjeti Gospodina! Zato, kad bi čitao život svetaca, te došao do onoga mjesta, gdje se u životu sv. Ante pripovijeda, da je primio u naručaj Djetića Isusa, osjetio bi u svom srcu kao neki osjećaj velike zavisti.

Jednoga jutra vrlo rano, dok još nije svanula ni zora, on je ležao u

krevetu i molio, buduć nije mogao spavati. Najednom pričinu mu se, kao da čuje preljubki glas, koji mu je govorio: »Martine, danas će ti Gospodin doći u posjetek«. Istrljala si oči, bojeći se, da možda sanja, skoči s kreveta s dušom, koja je pjevala od radosti. Uredi se i dotjera s vanrednom brigom, pospremi brže kuću, pomete je, opravi, ukrasi tu i amo cvijećem, da bi siromašna sobica poprimila veseliji izgled, pak ode u crkvu. Nikada kao toga jutra nije tako dobro, sabrano, zanosno i žarko molio.

Slušao je sv. Misu. Kad je svršila, hitro, hitro se vratio, činilo mu se, da je dobio krila. Pojeo je svoj bijedni zajutak, pak je zasleo uz svoj postolarski stolić i nastavio rad, koji je prekinuo prošle večeri. Na svaki korak, što bi odjekivao cestom, uzbuđeno bi pogledao kroz prozorčić nadom, da će ugledati i raspoznati obrise božanskoga putnika.

Bilo je kišno jutro i duvao je silni vjetar. Najednom ugleda, kako prolazi dijete, sin jadne udovice, koja je stanovala u jednoj kućici na dnu sela. Dijete je bilo bosih nogu. Nožice su mu pomodriale. Valjda mu je bilo hladno. Požudnim okom gledao je lijepi svjetlucavi plamen, što se odraživalo na prozorskim staklima.

Martin ga pogleda, i sažali mu se, pak ga pozove. Mali uniđe bez straha. — Ti, zločesti derančiću, zašto po ovom vremenu ne navučesh cipele? — A ako ih sada navučem, što ću obući ove zime? Imam jedan jedini par, već su i one popustile i ogladnjale, ali nemam novaca, da Vam ih donesem na popravak.

— Kamo ideš?
— Po drva.
— Dobro. Donesi mi cipele, pak ću ti ih popraviti za ljubav Božju.

— Zbilja?
— Uistinu, sigurno! Hoćeš li, da ti pričam povijest ovoga starca s bijelom kosom?

— Idem odmah, da ih uzmem!
— I pleti kao da je ptičica.

Martin osta da ga promatra s pažnjom u ruci, dok mu je silazio u srce preslatki mir.

A Gospodin nije dolazio...

Kiša je prestala a nebo se vedrilo.

Martin se opet prihvati posla s većim žarom, kad začuje, kako su mu zaškrpala vrata, i unišla je unutra jedna starica. — Koji te dobri vjetar nosi k meni? — Oh, Martine, bi li mi mogao iskazati ovu ljubav? — Evo me pripravna. Što trebaš? — Htjela bi pisati sinu, koji se nalazi u Americi te

bih mu htjela upraviti jedno baš lijepo pismo. EEvo ti ovdje papir i omotnica.

I Martin napusti konopac i čekić i napisa joj to pismo. Kad ga svršio, pročita joj ga na glas. No kuma File nije bila zadovoljna. Pričinu joj se, da nije dosta razumljivo.

Popunio ga je, ispravio, opet pročitao. Nije mu se dobro izjasnila, pak je misao bila sasvim različita. Uze stoga drugi list papira, te joj napisao novo pismo, dok mu je u prsima nešto kuhlalo i htjelo, da provali vani. Bila je to srdžba, bila je nestrpljivost, korov, kukolj, ali Martin se svladao, stisnuo je zube, i nikakva oštra riječ iz njegovih ustiju nije izišla. Ponovno joj pročita pismo, još je morao nešto dodati, napokon je mogao da zatvori omotnicu, na njoj ispisati naslov te otpremiti pismo i stariću. Duboko je uzdahnuo od zadovoljstva. Kad je nato učinio računa sa svojom savješću, s ugodnošću je mogao zabilježiti, da mu ovom prilikom nije izmaknuo ni jedan jedini čin nestrpljivosti. Kuma File se s njim oprostila riječima: »Bog ti naplatio ovu tvoju ljubav!«

No međutim Gospodin nije dolazio...

Širom svijeta

HRABRA FINSKA još odolijeva divijim azijskim hordama. Svjetske novinske agencije javljaju detalje o borbama Finske i Sovjetske Rusije. Iz njih se razabire daljnje herojsko držanje odlučnih Finaca i nesposobnost, nepoznavanje geografije, i kukavičluk časnika i vojnika crvenih armija. Javljaju iz Kremļa da je 12. t. m. na vojničkom vijeću zaključeno da se svim silama i uz bilo koju cijenu slomi otpor Finaca, jer da u protivnom prijeti najteži udarac i onako već oslabljenom prestižu Sovjetske Rusije. U koliko bi se pokazala potpuna nesposobnost sovjetske vojske ona ne bi više predstavljala strašilo za susjedne i ostale države. Zato gubici ne smiju igrati nikakvu ulogu! Inače je Moskva odgovorila negativno na »ultimatum« Lige naroda, u kojem je pozvana da povuče čete iz Finske i započne mirne pregovore. Očekuje se da će Rusija baciti milijun i po vojnika i hiljadu aviona protiv male Finske. Radi mogućeg prodora sovjetskih četa prema obali Botnijskog zaliva, čime bi Finska bila prerezana na dva dijela, i u koliko bi bila prekinuta željeznička pruga na Torneo, jedina veza sa skandinavskim državama i ostalim svijetom, Finska bi došla u veoma težak položaj. Zaključujući prema vijestima moskovske radio stanice o neredima u Švedskoj i Rumunjskoj svjetsko novinstvo ponovno poertava agresivne planove »miroljubivog« Staljina.

ZAPLIENA IMOVINE BIVŠE POLJSKE DRŽAVE. Generalni guverner za osvojene poljske krajeve, ministar nemačkog Reicha g. dr Frank, objavio je odluku, prema kojoj je zaplijenjena sva pokretna i nepokretna imovina bivše poljske države, podrazumijevajući tu i razna polraživanja. Istodobno je drugom odlukom imenovan staralac sa sjelom u Krakovu, kome je dužnost, da vrši nadzor nad zaplijenjenom imovinom.

VELIKA NEZAPOSLENOST U USA. U Sjedinjenim Američkim Državama od 11 i po milijuna nezaposlenih broj se sada smanjio na 11 milijuna.

ITALIJA I BALKAN. Veliki fašistički Savjet na svom zasjedanju 8. t. m. naglasio je, da sve, što bi se moglo dogoditi u Dunavskom bazenu i na Balkanu izravno interesira Italiju. Naglašuju u Rimu, da stav Italije u današnjem sukobu na znači neutralnost, već oružani mir i pravo slobodne akcije.

Križarske vijesti

NOVO ĐAČKO KRIŽARSKO BRATSTVO osnovano je u Tuzli.

BOŽIĆNE DOPISNICE. Kod VKB-a mogu se dobiti božićne dopisnice uz cijenu od Din. 0.50 po komadu.

KATOLIČKA ŠTAMPA. Preko božićnih praznika po običaju prošlih godina drži se tjedan katoličke štampe, kada se širi naša katolička štampa, a posebno križarska. Sve upute u tom pogledu poslat će VKB ovih dana.

SABIRNI ARCI. Još od mnogih Bratstava nismo dobili sabirne arke od ovogodišnjega Križarskog dana. Molimo odbore, da istu stvar urede, te ispunjene sabirne arke što prije pošalju.

Pojeo je svoj mršavi objed, napravio je četiri koraka oko kuće, pak je opet sjeo i započeo svoj posao bolno pri tome misleći: Gospodin k meni ne dolazi, jer sam odveć zločest i Njega nedostojan!

Pošto je radio četiri dobra sata, ustade, da rastegne malko ukočene noge, i izade vani. Na jednom kolobranu sjedio je neki starac, nečist i smrdljiv, koji je htio da omota i poveže nogu s nekom krpetinom, koja je bila još više nečista negoli on. Približi mu se tada Martin i zapita ga: »Što radiš?«

— Zabola mi se drača u nogu, pak mi se noga sve više gnoji... (I izusti aadnu psost) Ah, kakav je ovo pasji život! K vragu bogataši, koji kraj nas leže u svojim automobilima. (I opet izusti drugu psost.)

Martin te psosti nadoknadi po božnim uzdasima.

Oh, ne govori tako, jadniče! Kako će te Gospodin blagosloviti, kad ga tako vrijeđaš?

— Gospodin... — i nadoda niz gdnih riječi mrko ga pogledavši.

Martin je razumio, ako hoće da ozdravi onu jednu dušu, punu otrova i boli, da treba prije ozdraviti onu nogu i očistiti onaj smrad. Uze ga pod ruku i povede u kuću, opere mu no-

gu, izvadi mu trn, omota mu nogu komadom čistoga platna. Otvori čašu dobrog vina i iz nje mu nalije punu čašu, nahrani ga, i, dok je starac uživao to blago Božje, on potraži par hlača, dosta zakrpanih, ali čistih i dobrih, jedan haljetak i jednu košulju vunenu te zamolavši darova mu ih. Starac, okrijepljen hranom i dobrim vinom počeo govoriti. Kaza, odakle dolazi i kamo ide, kako je jedan njegov skitički život, bez ljubavi i vlastitog gnijezda. Martin ga je slušao, i kad je sirotan izlio svu žuč svoje gorčine, govorio mu je o ljubavi i milosrđu, o Providnosti i raju. Na ognjištu plamsala je vatra, ali druga vatra upalila se u njegovu srcu: plamen ufanja i ljubavi.

Prosjak ode lakši i vedriji, dok je Martin gledao u obzorje, ne bi li ugledao koga putnika... Spustila se već noć, a s noću tišina i mrak. Na svaki korak, koji bi odjekivao, Martinovo srce bi poigralo od Nade, ali korak bi se udaljivao i nade je nestajalo. Gospodin mu nije došao. Kad se sasvim zamračilo, Martin klekne na zemlju i izmoli svoje molitve, zatim legne u krevet i ugasi svjetlo. Najednom preslatki jutarnji glas spomenu njegovo ime... on skoči i napne

To znamo mi, to znadu nosioci zla. Govorili smo mi na sva usta, a i radili, samo nismo naišli na potporu, nego još i na smetnje i kojekakva sumnjičenja, da treba stati na put nosiocima otpada od Boga i vječnih ideala. Mi vjerujemo da je u drugim stranama svakako, ali ostajemo pri tvrdnji, da nama ne treba nikakvih vratolomnih skokova po uzoru drugih, jer su naše životne prilike druge i mi smo moqli posve mirno bez ikakvih ičajih potresa uputiti svoj narodni hod k lukama sretnih dana.

Svak je bio bliži nego nosilac vječne istine. Pa neka je on žrtva i neutrudivi radnik u stvaranju dobra, a žanje samo patnje i lična stradanja

Šibenska Općina u nedjelju 10. t. m. upravila je građanstvu ovaj poziv: »Građani! Hrvatski rodoljubi! Banska Vlast Banovine Hrvatske obratila se je okružnicom i na ovu Općinu sa svrhom da se u krilu Općine organizira zimska pomoć. Odazivajući se po dužnosti i uvjerenju pozivu Banske Vlasti, Općina je osnovala socijalni odbor u kojem su zastupane sve naše hrvatske nacionalne, privredne, socijalne, humanitarne i karitativne ustanove u gradu. Zadatak je ovom odboru da pripomogne općinu u prikupljanju sredstava za pomaganje najsiromašnijih i najbjeđnijih naših općinara.

Općina je dala što je mogla. Ali kako su financijske mogućnosti općine skućene,

Pomozimo našu siromašnu potrebu braću

to ona ne može da ni u približno dostatnoj mjeri pruži onoliko, koliko je najnužnije potrebno da se ublaži teška bjeda sirotinje.

Stoga se obraćamo na sve Vas, koji imate i možete, da otkinete nešto od svoga, te da pružite za ovu najkršćanskiju i najljudskiju svrhu. Prilike su u svijetu preteške, i njihove zle posljedice osjećaju se i u našoj domovini. Skupoća raste, mogućnosti zarade su sve manje, i broj potrebne i siromašne naše braće danomice se povećava. Zima teška i crna pritisla je nemilice naše siromašne domove i kolibe iz kojih se čuje vapaj onih, koji stradaju.

Pomozite dakle, jer to od Vas traži ispravno shvaćena nacionalna i građanska

uši zaustavivši dah. — Martine, jesi li zadovoljan mojim posjetom?

— O moj Gospodine, zašto, zašto nijesi došao? Toliko sam Te čekao!

— Tri puta sam došao i zahvaljujem ti, što si me primio sa svim svojim srcem.

— Tri puta? Ja Te nijesma vidio, moj Gospodine! Kad si došao?

— Došao sam, malen, siromašan i bosonog, ti si me ljupko primio i zao-djeo si me svojom ljubavlju; došao sam, kao jedna starica, bez znanja i dosadna, a ti si me strpljivo poslužio; došao sam zaodjeven grijehom i bijedom, a ti si me oprao, povezao nogu, okrijepio, utješio. Štogaod si učinio svakome pojedinom od njih u moje ime, ja to držim, kao da si učinio meni i vratit ću ti sto za jedan.

Božanski glas zašuti, a Martin nađe se očiju punih suza, i dušom, koja je klikovala od radosi. Zora ga je našla, gdje kleči kraj kreveta, dok su njegove usne i njegovo srce bez prestanka zahvaljivale Bogu, a prve sunčane zrake milovale su ono čelo, na koje se spustio poljubac Gospodnji.

Ante Katin

Prazna riječ

od stola do odijela pa redom, bliži je bio od njega, i danas je, lola i razbludnik, smutljivac i kradljivac, izrabljivac i korupcionaš, svak, svak je bliži od čovjeka žrtve i ideala.

I sada imamo ono što se sijalo. Vi, rušitelji onih ideala, pred kojime su se sagibala koljena naših otaca, dođite i vidite!

Nema većega narodnog zločinca od onoga koji čupa, ili pušta slobodno čupati, vjeru otaca iz grudiju našega čovjeka. Mi smo rekli da je tu naša smrt i popuni lom.

Idite po selima i pitajte: Što je to »zadana riječ«, što je to: lagati, krivo reći, izmisliti, potvoriti, klevetati, blatiti, crniti...?

Nosiocima rušilačkih ideja je u ovom prvom razdoblju broj jedan — svjetska revolucija. Dobro. A kršćanima je i broj prvi i broj zadnji — vječni život.

Budimo i do nerazbora širokogrudni, pa stavimo u isti rang slobodu rada i nosiocima dobra i nosiocima zla. Nosioci zla imali bi biti barem toliko pristojni, da časno, a ne prljavo, u idejnoj borbi idu svome »cilju«. Kršćanstvo bi zaniijekalo sebe, kada bi se u svom djelovanju služilo silom i, još manje, lažju, pa to isto može tražiti od svakoga protivnika, koji hoće da s njim vodi borbu.

Možemo mi misliti što hoćemo; mogu oni, koji su daleko od terena i poziva suditi kako hoće, ali, naša je otvorena riječ, da je kod nas lom i moralni pad posve blizu ništici. Posve je ubijena vjera u čovjeka, i, neka se niko ne sablazni, ako se reče, da je to gore, nego ako se reče da je izbrisana vjera u Boga.

Tu leži naše zlo. Moral, a to ne znači samo šesta zapovijed, je srušen. Ništa nije sveto. A čovjek je čovjeku vuk. To je nužna posljedica, ako se stavimo na stanovište, da je »nebo za vrapce«.

Na terenu se vidi, što je to moral bez Boga.

Junior

dužnost. Svaki onaj, koji, u duhu socijalne pravde, doprinosi prema svojim mogućnostima za ublaženje socijalnih nevolja, najuspješnije djeluje na uklanjanju onih odnosa i opreka, koje danas potresaju temeljima svijeta. Time se odužuje prema svojoj hrvatskoj domovini i na najbolji način gradi sreću sebi i svojoj djeci.

Obraćamo se ovim na novčane zavode, trgovačka i industrijska poduzeća, posjednike i sve imućnije građane, da se na poziv Općinskog socijalnog odbora, koji će uslijediti ovih dana, spremno i dragovoljno odazovu, te da odrede obilniji prinos za zimsku pomoć. Sve ostale građane molimo da svojim skromnim obolom pomognu našu akciju.

Očekujemo da će u teškoj današnjici progovoriti toplo hrvatsko srce Šibenika; da će svi imućniji Šibenčani, u osjećanju solidarnosti i sugradanskog bratstva, dokazati svoju ljubav prema bližnjemu, i svoju visoku socijalnu svijest u časovima kada je ona potrebna.

Pomognimo našoj sirotinji. Njezine suze zahvalnice biće nam najveća nagrada i zadovoljstvo.

Povjerenik Općine
Dragutin Vidović, s. r. »

Dr. Krnjević o Finskoj

U Pokupskom Gracu, u kotaru Pisarovina, održao je u nedjelju 3. t. m. glavni tajnik HSS dr. Krnjević veliku političku skupštinu, na kojoj je održao opširan govor. U govoru je dr. Krnjević između ostaloga rekao:

»Prilike su danas u svijetu teške. Danas mi živimo u doba, kada se diže slava i hvala sili i nasilju. Mi živimo u doba, kada se u svijetu ne drži mnogo do zadane riječi, kad čovjek sve više postaje »urjak.« Dr. Krnjević prikazuje napadaj Finsije na Finsku i kaže: »Na sjeverozapadu Rusije postoji mala država Finska. Ta država ima seljačku većinu u parlamentu i vođa finskih seljaka je predsjednik republike. Ta je zemlja najsiromašnija država u Evropi. Narod je u njoj sam gospodar. Sada je Rusija, koja se ponaša kao nekada carska Rusija, počela govoriti, da ta mala Finska, koja ima nešto više od dva milijuna stanovnika, postaje pogibao za ruski narod od 180 milijuna i da ga ugrožava. Finci su bili spremni sporazumjeti se, ali nisu sebi dali otsjeći glavu, nisu se dali živu pokopati. Rusija se ponijela na najsiromašniji način. Tvrđila je, da su finski pogranični stražari ubili šest ruskih vojnika, a 16 ranili. Kasnije se ustanovilo, da je sve skupa laž. Kada to nije upalilo, onda je naš glavni grad Finske doletjelo više tuceta aeroplana kao crni gavranovi, te su počeli bacati bombe nad glavnim gradom. Zatim je Rusija poslala vojsku, tankove, topove i ratnu mornaricu na Finsku, ali se Finci nisu predali, i bore se da im se divi cijeli kulturni svijet. Ja sam ovo vama iznio zato, da vidite kakav se posljednjih godina nakon svjetskoga rata sve više javlja duh u svijetu, koji hoće pomoću sile i nasilja nametnuti vladavinu onih, koji su nasilni.

Mi Hrvati, naročito hrvatski seljački narod, može biti ponosan da takvu politiku nije prihvatio, može biti ponosan što ima velike učitelje braću Radiće, koji su ga naučili, da je svaka sila za vremena, da se politika nasilja ne može održati. Može se dogoditi, da nasilna vlada Moskve svojom silom, koja je 20 puta veća od vojničke sile Finske, za čas pregazi otporni finski narod, ali mi Hrvati znamo, da je nemoguće jedan svjestan narod trajno slomiti. U našem hrvatskom narodu ima danas gospode, koja misle, da bi bilo dobro da zavladaju silom kako se vlada u Rusiji i drugim diktatorskim zemljama. Imade i gospode, koji misle, da bi bilo lijepo da postanu komesari nad narodom i da nekoliko gospode bude nad cijelim narodom. Zato je potrebno da budemo budni.«

„Rusi gredu“ - (istinito)

Prolazi svećenik pokraj grupe radnika: »E ti pope, Rusi gredu,« čuju se povici.

»Neka gredu, pak ča zato.«

»Češ već videt ča. Obesit ćemo te.«

»A ča sam van storil?«

»Ča si storil! Pop si.«

»Lahko za me. Ja ću brzo svršiti, ma vi ćete se jasnici natrpet. Ne bin ni pasu želel vaše sudbine.«

I ušutiše kao zaliveni.

Život Šibenika

AKCIJA ZA ZIMSKU POMOĆ. Banska Vlast Banovine Hrvatske obratila se i našoj Općini posebnom okružnicom, kojom ju je pozvala, da se i na njezinom području organizira zimska pomoć u svrhu pomaganja nezaposlenih i bijednih naših općinara. Uovoljavajući pozivu Banske Vlasti Općina je odlučila, da se u svrhu pomoći bijednih i nezaposlenih pri Općini osnuje socijalni odbor, u koji su na njen poziv ušli ovi predstavnici vlasti, privrede te hrvatskih karitativnih i humanitarnih društava: Vidović Dragutin, općinski povjerenik, Belamarić Šime, senator, Aničin Ivo, sreski načelnik, Nikšić Marjan, predstojnik policije, Don Ante Radić (za Biskupski Ordinarijat), Antić Ante, industrijalac, dr. Milivoj Ivčić, odvjetnik, dr. Oskar Novak, liječnik, Šare Frane, veletrgovac, Lušić Andrija, špediter, Matušić Dinko (za Berzu Rada), Maluolović Ivan (za Okružni Ured), Antić Matilda (za Hrvatsko Srce), Matković Kalica (za Hrv. kat. žen. prosvj. društvo »Zora«), Šarin Nevenka (za »Katoličku Karitas«), Bolanča Blaž (za Udruženje trgovaca), Belamarić Frane (za Udruženje Zanatlija), Zaninović Ante (za »Hrvatskog Radišua«), Friganović Josip (za Seljačku Slogu), Sekso Marinko (za Gospodarsku Slogu), Zaja Marko (za opć. org. HSS), Bilić Mirko (za Povjereništvo Radničke Komore), Herkov Teodor (za Organizaciju hrv. priv. namještenika), Prgin Mate (za Javnu Dobrotvornost) i Krnčević Marko (za Organizaciju hrv. radnika). Odboru je na čelu po pravu opć. povjerenik g. D. Vidović. Iz sredine ovoga socijalnog odbora izabran je ovaj **uži radni odbor**: Dr. O. Novak, Antić A., don A. Radić, dr. M. Ivčić, Šare F., Lušić A., Belamarić F., Friganović J., Bilić M., Herkov T., koji se ovako konstituirao: Predsjednik dr. Oskar Novak, potpredsjednik Ante Antić, tajnik Mirko Bilić, blagajnik don Ante Radić. Socijalni odbor i radni odbor su već održali po dvije sjednice. Odradene su već smjernice rada. Ovih dana će se započeti sakupljanjem doprinosa. Preporuča se svim našim građanima, osobito onim imućnijim, da rado doprinesu što veći doprinos u ovu plemenitu svrhu te tim pripomognu svoje sugrađane, koji su, skupa sa svojim obiteljima, a bez ikakve svoje krivnje, izvrgnuti bijedi i stradanju.

NOVI DIREKTOR PREPARANDIJE. Ovih dana je dekretom g. Bana Banovine Hrvatske postavljen za direktora šibenske preparandije g. Klonimir Škaliko, dugogodišnji i zaslužni profesor na toj preparandiji. Ovaj dekret građanstvo, profesorski zbor i učenici očekivali su svakog časa, jer je g. Škaliko kao nastavnik sa svojom spremom i ljubavlju mnogo truda uložio, i mnogo doprinio, da ovaj naš prevažni zavod ostane na svojoj visini. Imenovanjem g. Škalika za direktora naše preparandije, prvi i nezaboravni preparandijski direktori g. Grgić i pok. Urlić dobili su dostojnog nasljednika. Čestitamo!

DEVETNICA BOŽIĆU počinje u petak 15. t. mj. u katedrali sv. Jakova. Svake večeri u 5 s. bit će razarij i devetnica.

KVATRE. U srijedu 20 t. mj., u petak 22. t. mj. i u subotu 23 t. mj. jest kvatreni post. Sva tri dana je strogi post i nemrs.

PROSLAVA. Po vjekovnom običaju u nedjelju u ponoći zaslaviće sva zvona u slavu Božića.

SAT KLANJANJA s euharistijskom propovijedi bit će u nedjelju 17. t. mj. u crkvi sv. Luce od 4—5 sati popodne.

PRIČEST I SAT KLANJANJA KRIZARICA. U nedjelju 17. t. mj. u 7 sati ujutro zajednička je sv. Misa i sv. Pričest svih Krizarica i Malih Krizarica, a popodne od 4—5 sati sat klanjanja u crkvi sv. Luce, na što su dužne sve doći. — **Duhovnik.**

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVUJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (17.—23. XII.); za sve, osobito okorjele, grješnike, da se o Božiću ispovjedi i pričeste te tako proslave Božić duše svoje. — Preporučam članicama, da u nedjelju 17. t. mj. u što većem broju prisustvuju satu klanjanja u crkvi sv. Luce od 4—5 sati popodne. — Mjesečnoga sastanka u Kat. Domu ne će biti radi adventske propovijedi u katedrali. — **Don Ante Radić.**

U FOND NASEGA LISTA doprinijela je gđa Marija Marinović Din 10, da počasti uspomenu pk. Ane ud. Merlak. — Uprava harno zahvaljuje.

Jesam li podmirio pretplatu?

Proslava tristogodišnjice benedikt. samostana sv. Luce u Šibeniku

Živimo u vremenu, kada vlada upravo strast i manija, da se slave svi važni, i ne važni jubileji i godišnjice, pa se u toj jur-njavi za jubilejima više puta dogodilo, da se često bez osvrta prede i mimoide one važne i značajne. Ovih dana pao je jedan značajan jubilej mimo kojega Šibenik nije mogao šutke proći. Previše je bio značajan i važan, a da ga je i moderni nezahvalni rod mogao šutke momioći. Taj značajan jubilej u kojemu je sav Šibenik progovorio, kako već u prošlu broju spomenusmo, bila je proslava tristogodišnjice opstanka benediktinskog samostana sv. Luce na Gorici u Šibeniku.

Prilikom proslave možemo kazati, da je šibenska duša progovorila. Sav Šibenik sakupljen oko starih samostanskih zidina progovorio je 13. decembra. Progovorio je iz srca i duše.

A zašto? Već tri stotine godina samostan sv. Luce diže se i sloji, kao grad na gorici, kano svijetlo dana, kano Božji perivoj, kano Božji kavez — u kojem najzabranije i najčišće duše provode svoje dane pjevajući Bogu molitvom i radom svojim.

A zašto je Šibenik tako snažno i značajno progovorio? Šibenska žena nadaleko je poznata. Teško drugdje u ženskom svijetu naći toliko ženstva, vjernosti, kršč. duha i obiteljske ljubavi, kao n. pr. kod šibenske žene. I upravo u izgradnji šibenske žene veoma veliku ulogu i častnu dionicu odigrale su č. ss. Benediktinke. Od 1810 g. benediktinke su sa svojom osnovnom školom, zabavištem i zanatskom školom odgajale šibensku žensku omladinu. One su ih nadahnjivale i pitale sa onim uzvišenim kršč. nazorima na svijet, brak i život. I jer Šibenčanin vjeruje, a i s pravom, da mu je žena, ona koja 3 ugla kuće drži, to je najdublji uzrok i najtačniji odgovor na upit zašto je Šibenik tako glasno i svečano progovorio prilikom jubilejskih dana.

Kako je progovorio? Jubilejska proslava započela je u subotu 9. XII. popodne. Ispovjednik i duhovni upravitelj č. sestara preč. don A. Radić održao je uvodnu propovijed u jubilej »Ususret Kristu«. Propovijed je bila izrečena pred samim koludricama, i njima namijenjena.

Jubilejski dani bili su: nedjelja 10. t. mj., ponedjeljak, 11 i ulorak 12. t. mj. i 13. t. mj. Raspored proslave, i poziv na proslavu bio je objavljen građanstvu sa posebnim plakalima.

Na prvi dan proslave u nedjelju 10. t. mj. u samostanskoj crkvi ujutro u 7 s. preč. don A. Radić pjevao je svečanu sv. Misu uz asistenciju. U dupko punoj crkvi preč. celebrant održao je propovijed o jubileju i njegovom značenju i važnosti. Popodne u 4 s. nakon izmoljene trodnevne u čast sv. Luce — preč. dr. Zorić kanonik. održao je pjesnički, snažan, i misaoni prigodni govor. Govornik je prenio svoje slušatelje natrag u prošlost za 300 godina. Orisao je najdirljiviji prizor 13. decembra 1639, kada je 10 šib. djevojaka uz pratnju biskupa, cijelog naroda, i narodnih prvaka — prekoračilo prag sv. Luce. Upoznao je svoje slušatelje sa dnevnim redom, koji vlada u samostanskim zidinama, a koji je sav protkan molitvom i radom. Dokazao je važnost, snagu i veličinu redovnice u času dok sklopljenih ruku kleči u zanosu i molitvi pred Najvišim. Govornik je pokušao da svojim slušateljima barem za čas odgrne samostanski zastor, iza kojeg se krije toliko ljepote redovničkog života. Završio je sa apelmom na neđužna srca, da ako osjete Gospodinov poziv, da mu se odazovu, i da pristupe ovoj bijeloj Kristovoj četi, koja, već ovdje, a osobito na nebesima pjeva vječni Aleluja. Iza propovijedi bio je blagoslov sa Presvetim uz asistenciju. Služio je spomenuti propovjednik.

U ponedjeljak, drugi dan proslave — bila je ujutro svečana sv. Misa za preminule č. sestre kroz ovih 300 godina. Sv. Misu uz asistenciju služio je preč. dr. Zorić. Popodne u 5 s. bila je popodnevna pobožnost sa propovijedi i blagoslovom sa Presvetim. Propovijedao je preč. don A. Šare, omiljeni šibenski propovjednik. U svom govoru nakon što je orisao uzvišen lik velikog patrijarha sv. Benedikta, upoznao je slušateljstvo sa gigantskim radom i zaslugama što ih učinio čovječanstvu Benediktinci i Benediktinke. Govornik je citirajući prvorazredne auctoritate kazao, da je jedan benediktinski samostan više učinio za kulturu negoli sveučilište u Kenbridu i Oksfordu. Iza propovijedi blagoslov sa Presvetim uz asistenciju održao je preč. Bjažić, kanonik.

U ulorak, 12. t. mj. u 7 s. ujutro služio je svečanu sv. Misu uz asistenciju presv. Plan

don Rudolf, dugogodišnji samostanski upravitelj i vjeroučitelj. Uvečer u 5 s. isti je propovijedao na večernjoj pobožnosti. Obradio je krasnu prigodnu temu: Sv. Lucija virgo et martyr — djeвица i mučenica. A slično je i redovnica djeвица i mučenica. Sav govor bio je ispleten, ispunjen sa krasnim slikama, dubokim i saželim mislima o ljepoti i veličini redovničke sv. čistoće. Iza propovijedi presvij. Plan služio je blagoslov sa Presvetim uz asistenciju.

Uveče u 7 s. počela je pucnjava mužara i vatromet i svečana iluminacija. Na pročelju ulice, koja vodi samostanu bio je podignut iluminirani slavoluk s nalpisom: 300 g. Šibenik i put do crkve bio je ukrašen zelenilom i sagovima. Isto tako i unutrašnjost crkve bila je najsvečanije dekorirana, sva u moru svijetla i zelenila.

Srijeda 13. t. mj. bio je glavni dan proslave. Već u 3.30 s. bile su redovnice na nogama, eda u 4 s. započnu »Pohvale«. Nijesu slučajno č. sestre započele svoj svečanu dan s »Pohvalama« iz brevira, jer je 13. decembra morao biti dan, u kojem će i one i s njima sav Šibenik kazati jedan veliki i topli »Bogu hvala« za sve. Poslije »Pohvala« redovnice su citirale Prvi i Treći čas iz brevira. U 5 s. počelo je pjevanje života sv. Luce. Ove godine iznimno radi jubileja pjevali su sve tri lekcije samo svećenici. U 6 s. bila je pjevana sv. Misa, koju je pjevao rektor crkve preč. Radić. Poslije evanđelja sav oduševljen i raznježen nije mogao odoliti, a da ne progovori nekoliko toplih riječi u osvitku svečanog, velikog dana. Poslije ove Mise je bila sv. pričest vjernika, koja se je uz prekide dijelila skoro sve do podne. Od 7 pa do 9.30 redale su se tihe sv. Mise. U 10 s. redovnice recitovale su Šesti i Deveti čas. U 10.30 s. preuzv. biskup uz pratnju ušao je u crkvu. Zbor učenica zanatske škole pozdravio je ulazak preuzv. sa pjevanjem himne u čast sv. Luce. Himnu je ispjevao g. Miho Jerinić a komponovao mladi katedr. kapelan don J. Španić. Za vrijeme pontif. crkva je morala biti barem trostruka eda bi bila mogla primiti sve vjernike. Preuzv. biskup služio je pontif. Misu uz veliku asistenciju stolnog kaplola i svećenika. Pontifikalu prisustvovali su predstavnici muških i ženskih redovničkih kuća. Poslije evanđelja preuzv. biskup udijelio je papinski blagoslov. Popodne po programu bila je procesija sa kipom svete. Nestalno i kišovito vrijeme znalno se je pogoršalo baš u času kada se je morala formirati procesija. Ulice su bile prepune i užurbane kano na najveći blagdan. Ulice oko samostana izgledale su jedan mravinjak. I na vijest, da je otkazana procesija taj ogromni mravinjak sa upravno depresijom i tu-gom počeo se je razilaziti, ali djelomično. Teško im je bilo ocijepiti se, a da nijesu mogli prisustvovati i odati priznanje i zahvalu zaslužnim benediktinkama. U 3.45 preuzv. biskup održao je zaključnu propovijed. Propovijed preuzv. biskupa bila je pjesma uzvišenom redovničkom pozivu. Biskup ganut i razdragan komemorirao je slavnu i častnu prošlost ovog samostana i ilustrirao sa uprav svetačkim redovničkim likovima, koji su živjeli i trpjeli u samostanu. Nažalost govor preuzv. uslijed velike gužve nije mogao biti saslušan onako kako bi inače. Dok je biskup govorio šib. hrv. glazba pred crkvom svirala je pobožne himne. Ovo je po prvi put da od 1929 šib. općina iz blagonaklonosti šalje glazbu. Znak da je općina ušla u narodne ruke, a narod voli i cijeni svoje redovnice i tradiciju. Ovom prilikom javno zahvaljujemo hrv. opć. i njoj upravi, koja se je na tako lijep način odužila našim benediktinkama. Isto tako zahvaljujemo i hrv. glazbarima koji su skoro 2 s. po kiši neumorno i skladno svirali.

U zadnji čas odlučeno je da se udovolji građanstvu, da uza svu kišu uputi se procesija.

I već je bio pao prvi sumrak nad Šibenikom, kada su hiljade šib. djevojaka, žena i starica prolazile šib. »kalelargom« uz pjesmu i molitvu. Nikad Šibenik nije možda imao procesiju, u kojoj bi bila više došla do izražaja improviziranost i spontanost. U procesiji išla su najprije djeca iz koludričkog zabavišta, »Zora«, gospođe, a zatim u jednom ogromnom dvoredu stupale su sadašnje i bivše učenice zanatske škole. Kažu — nijedna nije izostala. A to je bila najljepša tačka, a to je bio najuspjeliji detalj u cijeloj proslavi. Ispred kipa išla je hrv. glazba, č. s., svećenstvo. Kip su pratile uč. zanat. škole noseći mučeničku palmu. Iza procesije išao je jedan dugi tored ostalih građanka. Iza procesije

ispjevan je »Te Deum«. Blagoslov uz asistenciju služio je presvij. Plan i time završen ovaj značajan, lijepi jubilej.

Da je proslava ovako lijepo uspjela, treba mnogo priznanja dati današnjoj opatici č. s. Tereziji, koja sve sile ulaže da bi sačuvala tradicionalni renome samostana — i staroj slavi dodala novu.

C. s. benediktinke budite mirne i ponosne! U sumračju 300-godišnjice vašeg života i opstanka Šibenik vam je progovorio bolje i snažnije nego je i najveći optimist mogao očekivati. Šibenik vam je dao legitimaciju i ulaznicu u 4. stoljeće života i opstanka. I stoga č. sestra zvonar nek bez straha zvonu u osvitlu zore 4. stoljeća užetima samostanskog zvona, pa do zvona ljubnog života, života svlosti i milosti, života ljubavi i dobrote, čistoće i pravde — u novom svetom i blagoslovljenom 4. stoljeću života i opstanka.

BLAGDAN SV. NIKOLE proslavio je tradicionalno sav grad. Osobito učeća u proslavi uzeli su mornari, djeca i bratimi sv. Nikole. Nekoliko dana prije blagdana razni trgovački izlozi bili su puni Nikolinjskih motiva i darova. Središte proslave bila je svečeva crkva. Pročelje crkve bilo je iluminirano s električnim žaruljama, a unutrašnjost crkve svečano dekorirana i urešena sa raznim mornarskim zastavama, emblemima, sagovima i zavjetnim spomen darovima. Glavni oltar na komu se nalazi stara svečeva slika bio je također bogato okićen marom i zaslugom g. Duje Sabioni, sakristana. Već popodne uoči blagdana počeo je posjet svečeve crkve. Poslije večernje u 5 s. vatromet je najavio sutrašnju svečanost. Na blagdan ujutro u 5 s. počela je pjevana Jutrenja s lekcijama, a zatim je slijedila pjevana sv. misa, koju je pjevao rektor crkve vlč. Horvat. U 7, 7.30, 8 i 9 s. bile su tihe sv. mise. U 10 s. bila je zadnja sv. misa, koju je pjevao gradski župnik Don A. Šare. Na ovoj sv. misi, kao i na ostalim crkva je bila dupkom puna. Zadnji sv. misi prisustvovalo je činovništvo Lučke kapetanije, mornari s raznih brodova, i brojni svečevi imenjaci. Glavna točka u ovogodišnjoj proslavi bila je blagoslov bratimske zastave sv. Nikole. Ovo je prva zastava ove stare i zaslužne bratovštine. Zastavu su izradile č. ss. Milosrdnice u Zagrebu. Zastava je nabavljena doprinosima braće i građanstva. Blagoslov zastave obavio je preuzv. biskup popodne u dupkom punoj crkvi. Prije blagoslova preuzv. biskup održao je prigodni govor, u kojem je iznio nekoliko markantnih detalja iz života sv. Nikole i stavio vjernicima i braći na sree, da nasljeduju kreposti i primjerje svečeve. Svečanom blagoslovu zastave kumovali su: gđa Rosamila Petlaros-Istenić gđa Kečkemeti Anka, g. Josip Kužina, g. Frane Istenić i g. Jakov Terzenović. Poslije blagoslova zastave slijedio je blagoslov sa Presvetim i ljubljenje sv. moći pa je s time bila zaključena uspjela ovogodišnja proslava velikog i omiljenog sveca sv. Nikole.

Iz naših krajeva

NOVI POMOĆNI BISKUP ZAGREBACKI. »Hrv. Straža« od 14. t. mj. donosi: »L' Osservatore Romano« donosi vijest, da je dana 11. prosinca ove godine održan tajni konsistorij, dakle prvi konsistorij sada slavno vladajućeg Pape Nj. Sv. Pija XII., na kome se je Sv. Otac ustojao imenovati titularnim biskupom Dodone, a pomoćnim biskupom preuzv. g. nadbiskupa zagrebačkog dru Alojziju Stepincu svećenika zagrebačke nadbiskupije sveučilišnog docenta u Zagrebu veleučučenog gosp. dra Josipa Lachsa. Dodona je bio grad Starog Epira u Grčkoj, a njezine ruševine usčuvane su i danas. Pripada metropoliji Nikopolju. — Novoizabranom pomoćnom biskupu dru Josipu Lachu čestita i naš list, i želi Mu puninu blagoslova Svevišnjeg na novom mjestu u vinogradu Gospodnjem na koje ga je pozvala Božja Providnost!

PRENOS KOMPETENCIJA NA BANOVINU HRVATSKU. Objavljeno je još 5 uredbama o prenosu kompetencija na Banovinu Hrvatsku. Ovim uredbama je izvršen prenos poslova prosvjete, socijalne politike i narodnog zdravlja, šuma i rudnika, poljoprivrede, te trgovine i industrije s države na Bansku Vlast u Zagrebu.

BOŽIĆNI ŠKOLSKI PRAZNICI. Božićni praznici u svim školama, za katolike i pravoslavne, prema odluci ministra prosvjete, trajat će od 23. prosinca do 10. siječnja.